

Брюксел, 20 февруари 2026 г.
(OR. en)

6605/26

SOC 94
EMPL 38
ECOFIN 236
EDUC 54

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Заклучения на Съвета относно съвместния доклад за заетостта за 2026 г. - <i>Одобряване</i>

1. Председателството изготви приложения проект за заключения на Съвета относно съвместния доклад за заетостта за 2026 г.
2. Проектът за заключения беше представен на заседанието на работна група „Социални въпроси“ на 19 февруари 2026 г. На това заседание беше постигнато принципно съгласие по текста, представен от Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила.
3. Във връзка с това Комитетът на постоянните представители се приканва да предаде приложения проект за заключения на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси за одобрение на заседанието му на 9 март 2026 г.

Заклучения на Съвета относно съвместния доклад за заетостта за 2026 г.

1. Като ПРИВЕТСТВА факта, че въпреки повишената икономическа и геополитическа несигурност пазарът на труда в ЕС продължи да показва през 2024 г. отчетлива устойчивост, като заетостта нарасна до 75,8 % (увеличение с 0,5 процентни пункта спрямо 2023 г.)¹, а безработицата спадна до рекордно ниското равнище от 5,9 % (спад с 0,2 процентни пункта спрямо 2023 г.)². Като ПРИВЕТСТВА факта, че заетостта продължи да се увеличава през първата половина на 2025 г., достигайки ново рекордно високо равнище от 76,2 %, а разликата в заетостта между жените и мъжете се понижи допълнително през 2024 г. до 10,0 процентни пункта. Като ОТБЕЛЯЗВА, че растежът на заетостта се дължи най-вече на по-високия коефициент на икономическа активност, а създаването на работни места е съсредоточено в сектора на услугите и в публичния сектор. Като ПРИПОМНЯ необходимостта от допълнително подобряване на резултатите на пазара на труда на по-слабо представените групи. Като ОТЧИТА, че подобренията на пазара на труда не са довели до пропорционално намаляване на бедността и социалното изключване във всички държави членки.
2. Като ПРИПОМНЯ, че въпреки продължаващото увеличаване на заетостта растежът на производителността на труда е в застой — едва 0,1 % годишно за периода 2021—2024 г. — което представлява значително предизвикателство за дългосрочната конкурентоспособност на Съюза и оказва натиск върху потенциала за икономически растеж, създаването на работни места, нарастването на заплатите и стандарта на живот. Като ИЗТЪКВА, че повишаването на икономическите резултати на ЕС изисква засилване на неговия иновационен капацитет, включително, наред с другото, чрез насърчаване на качеството на работните места и увеличаване на човешкия капитал на Европа, в съответствие с променящите се нужди на пазара на труда в области от стратегическо значение за Съюза и в сектори с висока добавена стойност³.

¹ 80,8 % при мъжете (увеличение с 0,4 процентни пункта спрямо 2023 г.) и 70,8 % при жените (увеличение с 0,6 процентни пункта спрямо 2023 г.).

² 5,7 % при мъжете (намаление с 0,1 процентни пункта спрямо 2023 г.) и 6,2 % при жените (намаление с 0,2 процентни пункта спрямо 2023 г.).

³ [Становище на Комитета по заетостта относно измеренията на качеството на работните места](#), 9417/25.

3. Като ОТБЕЛЯЗВА, че след свиването през 2022 г. и 2023 г. реалните заплати в целия ЕС са се увеличили с 2,7 % през 2024 г. на фона на намаляваща инфлация, въпреки че в някои държави членки те продължават да бъдат под равнищата отпреди COVID-19. Като ПРИПОМНЯ ролята и автономността на социалните партньори и значението на силния социален диалог и ефективното колективно договаряне в съответствие с националните закони и/или практики за насърчаването на добрите резултати на пазара на труда и добрите условия на труд. Като ИЗТЪКВА, че повишаването на заетостта сред жените, а оттам и на тяхната икономическа самостоятелност, е от съществено значение за справяне с недостига на работна ръка в секторите с висока добавена стойност и за обезпечаване на дългосрочната устойчивост на икономиката на Съюза.
4. Като ОТБЕЛЯЗВА СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ, че през 2024 г. 53,7 % от всички работещи на временни договори в Съюза обявяват, че са били на временна работа недоброволно и че въпреки леките подобрения временните договори продължават да бъдат i) почти три пъти по-често срещани сред младите хора; ii) по-разпространени сред жените, отколкото сред мъжете; и iii) съпроводени от нисък процент на преход към постоянни договори в няколко държави членки, като все още се наблюдават предизвикателства при гарантирането, че тези договорености ефективно служат като трамплин към стабилни работни места. Като ИЗТЪКВА, че през 2024 г. 13,3 % от временно наетите работници са били изложени на риск от бедност⁴ в сравнение с 5,1 % от постоянно наетите служители, като бедността сред работещите засяга предимно работниците, които работят в нестандартни форми на заетост и имат фрагментирано кариерно развитие, по-нисък интензитет на икономическа активност и по-ниски годишни доходи. Като ИЗТЪКВА значението на адекватните доходи в контекста на все още високия дял на работещите, които са изложени на риск от бедност.

⁴ Прагът на риск от бедност е определен на 60 % от националния медианен еквивалентен разполагаем доход (след изплащане на социалните помощи).

5. Като ПРИПОМНЯ СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ резултатите от PISA за 2022 г.⁵ и ICILS за 2023 г.⁶, които показват рязък спад в основните умения сред учащите се в целия Съюз (със значително увеличение на незадоволителните резултати, придружено от съществен спад в дела на учениците с най-добри резултати), трайна и значителна разлика, произтичаща от социално-икономическия произход (едва 16,3 % от учениците в неравностойно положение имат добри резултати по основни умения в сравнение с 59,0 % от връстниците им в по-благоприятно положение), и ниски нива на цифрова грамотност (43 % от учениците не притежават основни цифрови умения). Като ИЗТЪКВА, че недостатъчното владение на основни и цифрови умения представлява основна пречка пред социалната мобилност и растежа на производителността на макроикономическо равнище. Като ОТБЕЛЯЗВА, че повишаването на качеството на човешкия капитал в Съюза е от съществено значение и за смекчаването на демографските предизвикателства.

⁵ ОИСП (2023), [PISA 2022 Results \(Volume I\): The State of Learning and Equity in Education](#) (Резултати от PISA за 2022 г. (том I): Актуално състояние на ученето и равнопоставеността в образованието), Издателство на ОИСП, Париж.

⁶ Fraillon, J. (2025), [ICILS 2023 International Report: An International Perspective on Digital Literacy](#) (Международен доклад от ICILS за 2023 г.: Международна перспектива за цифровата грамотност). Международна асоциация за оценяване на образователните постижения (IEA).

6. Като ПРИВЕТСТВА факта, че през последното десетилетие се наблюдава дългосрочна низходяща тенденция при преждевременното напускане на системата на образованието и обучението⁷, докато делът на завършилите висше образование е нараснал значително⁸. Като ИЗТЪКВА обаче, че според данни на ОИСР от 2023 г. приблизително всеки пети възрастен в Съюза показва ниски резултати както по езикова, така и по математическа грамотност⁹. Като ПРИПОМНЯ в този контекст, че нарастването на нуждите на пазара на труда в стратегически сектори продължава да изпреварва наличието на работници с подходяща квалификация, което води до траен недостиг в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и свързаните с тях дисциплини. Като ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ в този контекст препоръката на Комисията за препоръка на Съвета относно човешкия капитал в Европейския съюз, включена в есенния пакет за 2026 г. — нов инструмент на европейския семестър, чиято цел е да се допълнят насоките за политиките по заетостта на държавите членки, по-специално като се разгледа свързаното с човешкия капитал измерение на политиките по заетостта.

⁷ От 11,0 % на 9,4 % между 2015 г. и 2024 г. При мъжете делът на преждеременно напускащите системата на образованието и обучението е намалял от 12,5 % на 11,0 %, а при жените — от 9,4 % на 7,7 %.

⁸ От 36,5 % на 43,1 % между 2015 г. и 2023 г. При мъжете делът на завършилите висше образование се е увеличил от 31,2 % на 37,5 %, а при жените — от 41,8 % на 48,8 %.

⁹ ОИСР (2023), [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#) (Притежават ли възрастните необходимите умения, за да просперират в един променящ се свят?: Проучване от 2023 г. на уменията на възрастните), Проучвания на уменията на ОИСР, Издателство на ОИСР, Париж.

7. Като ПРИПОМНЯ СЪС ЗАГРИЖЕНОСТ, че достъпът до адекватна социална закрила продължава да бъде неравен във всички статуси в заетостта и видове договори, като при работещите в нестандартни форми на заетост и някои самостоятелно заети лица се наблюдават значителни пропуски в покритието, вследствие на което те са изправени пред по-високи социални рискове и пред работни места с по-ограничено качество. Като ИЗТЪКВА, че през 2024 г. въздействието на социалните трансфери върху намаляването на бедността е намаляло за трета поредна година и че ще са необходими допълнителни усилия, включително за преодоляване на пропуските в схемите за минимален доход¹⁰, които често са недостатъчни, за да се изведат хората от бедността, в съответствие с Препоръката на Съвета относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване. Като ПОТВЪРЖДАВА ОТНОВО по-специално, че борбата с детската бедност и социалното изключване е от съществено значение за прекъсване на порочния кръг на неравностойното положение, пренасяно от поколение на поколение, и за предоставяне на възможност на всички деца да реализират пълния си потенциал в обществото в съответствие с Европейската гаранция за децата. Като ПОДЧЕРТАВА, че демографските тенденции продължават да оказват натиск върху икономиките ни, пазарите ни на труда, адекватността и устойчивостта на системите ни за социална закрила, включително пенсиите, както и върху системите за здравеопазване и дългосрочни грижи. Като ИЗТЪКВА, че увеличаването на участието на жените на пазара на труда допринася за намаляването на риска от бедност в напреднала възраст, както и за гарантирането на устойчивост на пенсионните системи и системите за социална закрила. Като ОТЧИТА, че добре разработените политики за социална закрила и приобщаване също могат да допринесат за връзката с пазара на труда и за растежа на производителността.

¹⁰ [Основни послания на Комитета за социална закрила относно изпълнението на препоръката на Съвета относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване във всички държави — членки на ЕС](#), 14905/25.

8. Като ПОТВЪРЖДАВА ОТНОВО, че финансовата достъпност на жилищата продължава да бъде неотложно предизвикателство в Съюза, като през последното десетилетие цените на жилищата в ЕС са нараснали средно с около 10 % по-бързо от доходите¹¹. Като ИЗТЪКВА в този контекст, че през 2024 г. 8,2 % от населението на ЕС е живееело в домакинства, изразходващи над 40 % от разполагаемия си доход за жилището (този показател достига 31,1 % сред хората, изложени на риск от бедност, в сравнение с 3,8 % сред останалата част от населението). Като ПОДЧЕРТАВА, че както социалните жилища, така и помощта за придобиване на собствено жилище могат да играят ключова роля за подобряване на достъпа до подходящи жилища на достъпни цени, но предоставянето им продължава да бъде ограничено от, наред с другото, нарастващите разходи за строителство, земя и финансиране. Като ПРИПОМНЯ, че въпреки общите предизвикателства и възможности и законодателството на ЕС, засягащо някои аспекти на жилищното настаняване, жилищната политика остава компетентност на държавите членки. Като ИЗТЪКВА, че в няколко държави членки бездомничеството — една от най-тежките форми на социално изключване — отбелязва възходяща тенденция, която трябва да бъде преодоляна чрез решения, основани на жилищното настаняване (включително подхода „на първо място жилище“) и съчетани с интегрирани подходи за борба с бедността и социалното изключване¹². Като ОТБЕЛЯЗВА, че цените на енергията, които продължават да бъдат високи, допринасят за енергийната бедност и представляват значителен дял от разходите за живот, което се отразява на стандарта на живот на домакинствата и на конкурентоспособността.

¹¹ Cousin G., Frayne C., Dias Martins V. и B. Vasicek (2025), [Housing in the European Union: Market Developments, Underlying Drivers, and Policies](#) (Жилища в Европейския съюз: развития на пазара, основни фактори и политики), Документ за обсъждане на европейската икономика 228/октомври 2025 г.

¹² На равнището на ЕС няма единно хармонизирано определение и мярка за бездомничеството, тъй като наличието и качеството на данните се различават значително в отделните държави членки поради разлики в определенията и методите за събиране на данни.

9. КАТО ИЗТЪКВА, в светлината на горепосочения социално-икономически контекст, необходимостта от насърчаване на възходяща икономическа и социална конвергенция чрез постигане на напредък по водещите цели на ЕС за 2030 г. и националните цели в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, като същевременно се има предвид, че:
- Съюзът се доближава до целта за равнище на заетост от 78 % през 2030 г. (75,8 % през 2024 г.), като седем държави членки вече са постигнали националните си цели;
 - Продължават да са необходими значителни усилия, за да се постигне целта в областта на уменията, състояща се в това най-малко 60 % от всички възрастни в ЕС да участват в обучение всяка година до 2030 г. (39,5% през 2022 г.), особено като се има предвид, че повечето държави членки продължават да изостават в изпълнението на своите национални цели;
 - Необходимо е да се положат повече усилия, за да се постигне целта на ЕС за намаляване на бедността, състояща се в това броят на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, да се понижи с най-малко 15 милиона до 2030 г. (в т.ч. най-малко 5 милиона деца). Сегашното темпо на намаляване — приблизително 2,9 милиона между 2019 г. и 2024 г. — не е достатъчно, за да се постигне целта на ЕС, като същевременно съществуват големи различия между държавите членки в преследването на техните национални цели (през 2024 г. броят на хората, изложени на риск, е бил по-висок, отколкото през 2019 г., в 11 държави членки) и трайни предизвикателства, свързани с всички компоненти на бедността и социалното изключване.

10. Като ОТЧИТА констатациите от анализа на първия етап, извършен от Комисията при спазване на принципите на Рамката за социална конвергенция, в съответствие с целите на член 3, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1263, в които се посочват по-специално:

- i) продължаващите тенденции на възходяща конвергенция при функционирането на пазара на труда;
- ii) трайните рискове за възходящата социална конвергенция при развитието на умения; и
- iii) липсата на признаци за възходяща социална конвергенция по отношение на процента на изложените на риск от бедност или социално изключване, неравенството при доходите и реалния брутен располагаем доход на глава от населението.

Като ОТБЕЛЯВА, че през 2026 г. Комисията ще публикува подробен анализ на втория етап за девет държави членки, за които са установени потенциални рискове за възходящата социална конвергенция.

11. Като ПОТВЪРЖДАВА ОТНОВО, че е важно да се засили основаното на факти създаване на политики с цел по-добро оценяване на въздействието на реформите и инвестициите в пазара на труда, уменията и социалните политики върху икономическия растеж и производителността, наред с преследването на социални цели като участието на пазара на труда и намаляването на бедността.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, при надлежно зачитане на съответните области на компетентност и принципите на субсидиарност и пропорционалност:

12. ПРИЗОВАВА държавите членки, в тясно сътрудничество със социалните партньори, да увеличат своите усилия за укрепването на политики в областта на уменията и пазара на труда, които насърчават качеството на работните места, подкрепят ученето през целия живот, включително повишаването на квалификацията и преквалификацията на възрастните, за да се преодолее недостигът на работна сила, увеличават участието на пазара на труда, особено сред по-слабо представените групи, и като допълващо решение привличат международни таланти чрез управлявана законна миграция. ПРИЗОВАВА държавите членки в този контекст да подобрят инструментите за определяне и прогнозиране на необходимите умения и да ги внедрят по-ефективно в разработването и изпълнението на политиките, като използват и инициативи на ЕС, например Европейската обсерватория на уменията, да улеснят качествения преход от едно работно място към друго и да интегрират по-добре службите по заетостта и социалните служби.
13. ПРИЗОВАВА държавите членки да ускорят модернизирването на системите за социална закрила и приобщаване, като гарантират, че те са адаптирани към новите форми на труд и нововъзникващите потребности, за да се осигури достъп до адекватна, устойчива и ефективна социална закрила за всички работници — включително тези с нестандартни форми на заетост — и самостоятелно заетите лица, и да се намалят рисковете от бедност и социално изключване, особено сред децата и лицата в уязвимо положение, по-специално чрез активно приобщаване. ПРИЗОВАВА държавите членки да увеличат, където е необходимо и при отчитане на националните особености, предоставянето на жилища на достъпни цени и на помощ за жилищно настаняване, да се справят с нарастващия натиск върху разходите за жилище и да засилят действията за предотвратяване и изкореняване на бездомничеството, като насърчават достъпа до постоянно жилищно настаняване с предоставянето на услуги за подпомагане, основани на концепции като „на първо място жилище“ и „въз основа на жилищното настаняване“. ПРИЗОВАВА държавите членки да насърчават достъпа до услуги за подпомагане и основни услуги, включително енергия, за уязвимите домакинства.

14. ПРИКАНВА държавите членки редовно да извършват предварителни и последващи оценки на въздействието на реформите и инвестициите в политиките в областта на заетостта, уменията и социалната сфера, включително на тяхното въздействие върху разпределението на доходите, например по групи доходи, пол, възраст и региони. ПРИКАНВА държавите членки да проучат за тази цел възможностите за взаимно обучение, предоставени от Комисията с цел повишаване на административния капацитет, включително в контекста на Центъра за знания в областта на социалните инвестиции, създаден през 2025 г.
15. ПРИЗОВАВА държавите членки да вземат предвид констатациите в съвместния доклад за заетостта за 2026 г. при изпълнението на средносрочните си фискално-структурни планове и при изготвянето на свързаните с тях годишни доклади за напредъка за 2026 г., в съответствие с необходимостта от докладване относно напредъка по прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права в рамките на европейския семестър.
16. ПРИЗОВАВА Комисията да отбележи напредък в систематичното включване на разбити по пол статистически данни в ежегодното предложение за съвместния доклад за заетостта, така че да се разкрият оставащите различия между половете и постепенно да се преодолеят.
17. ПРИЗОВАВА Комисията и държавите членки да продължат да подобряват наличността, навременността, качеството и разбивката на статистическите данни за пазара на труда, уменията и социалната сфера, за да подпомогнат мониторинга в рамките на европейския семестър и прилагането на Европейския стълб на социалните права.

18. ПРИКАНВА Комисията да продължи да обмисля извършването на възможни корекции в анализа на първия етап на рамката за социална конвергенция, както е посочено в оценката, извършена от Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила през 2024 г. ПРИЗОВАВА Комисията да публикува анализа на втория етап достатъчно време преди пролетния пакет за 2026 г., за да се улесни споделеното разбиране на предизвикателствата пред възходящата социална конвергенция. ПРИКАНВА Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила да разгледат съответните констатации и да информират Съвета за състоянието на социалната конвергенция в Съюза през юни 2026 г.
19. ПРИЗОВАВА Комисията да осигури своевременното публикуване на пролетния пакет на европейския семестър с цел да се подпомогне пълноценното участие на Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила в подготовката на приемането от Съвета на специфичните за всяка държава препоръки, приети въз основа на член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от ДФЕС.
-